

Zaaknummer : 01046941
Ons Kenmerk : ODH555409
Datum : 17-02-2023

Beschikking

Wet natuurbescherming - Soortenbescherming

Onderwerp

Op 21 oktober 2022 hebben wij de ontvangst geregistreerd van een aanvraag om ontheffing als bedoeld in artikel 3.3, eerste lid, en artikel 3.8, eerste lid, van de Wet natuurbescherming. De aanvraag heeft betrekking op het uitvoeren van renovatiewerkzaamheden aan de Fazanthof 1 tot en met 7, Plevierstraat 1 tot en met 7, Leeuwerikhof 1 tot en met 6, Karekietstraat 1 tot en met 63 (oneven) en Gruttostraat 1 tot en met 9 te Stolwijk en is aangevraagd namens Groen Wonen Vlist. De aanvraag betreft het opzettelijk beschadigen, vernielen of wegnemen van nesten of rustplaatsen van de huismus, de gierzwaluw en de spreeuw, het opzettelijk verstoren van de gewone dwergvleermuis, de ruige dwergvleermuis en de laatvlieger alsmede het beschadigen of vernielen van voortplantingsplaatsen of rustplaatsen van de gewone dwergvleermuis, de ruige dwergvleermuis en de laatvlieger. Ontheffing wordt gevraagd voor het overtreden van de verbodsbepalingen zoals genoemd in:

- Artikel 3.1, tweede lid, van de Wet natuurbescherming voor wat betreft het opzettelijk beschadigen, vernielen of wegnemen van nesten of rustplaatsen van de huismus (*Passer domesticus*), de gierzwaluw (*Apus apus*) en de spreeuw (*Sturnus vulgaris*);
- artikel 3.5, tweede lid, van de Wet natuurbescherming voor wat betreft het opzettelijk verstoren van de gewone dwergvleermuis (*Pipistrellus pipistrellus*), de ruige dwergvleermuis (*Pipistrellus nathusii*) en de laatvlieger (*Eptesicus serotinus*);
- artikel 3.5, vierde lid, van de Wet natuurbescherming voor wat betreft het beschadigen of vernielen van voortplantingsplaatsen of rustplaatsen van de gewone dwergvleermuis (*Pipistrellus pipistrellus*) de ruige dwergvleermuis (*Pipistrellus nathusii*) en de laatvlieger (*Eptesicus serotinus*).

De ontheffing wordt aangevraagd voor de periode 1 september 2023 tot en met 1 september 2026.

Besluit

Wij besluiten:

- I. de aangevraagde ontheffing te verlenen aan Groen Wonen Vlist;
- II. de voorschriften 1 tot en met 12 te verbinden aan deze ontheffing;
- III. de aanvraag onderdeel te laten zijn van deze ontheffing;
- IV. dat deze ontheffing geldig is vanaf 1 september 2023 tot en met 1 september 2026.

Ondertekening

Gedeputeerde Staten van Zuid-Holland,
voor dezen,

ing. L. Hopman
Hoofd Toetsing & Vergunningverlening Milieu
van de Omgevingsdienst Haaglanden

Rechtsmiddelen

Voor de mogelijkheid rechtsmiddelen aan te wenden tegen deze beschikking wijzen wij op de desbetreffende tekst in het begeleidende schrijven.

VOORSCHRIFTEN

Algemene voorschriften

- 1 De ontheffinghouder dient:
  - a. de start van de werkzaamheden te melden (startmelding);
  - b. het ecologisch werkprotocol op te sturen bij de startmelding van de werkzaamheden;
  - c. relevante wijzigingen in de uitvoering uiterlijk één week van tevoren te melden. Het betreft wijzigingen die van invloed kunnen zijn op de effectbeoordeling van de aanvraag en/of de uitvoering van de voorgestelde mitigerende en/of compenserende maatregelen;
  - d. de datum van beëindiging van de werkzaamheden uiterlijk één week van tevoren te melden.

Bovenstaande meldingen dienen gericht te worden aan de Unit Groen Bodem en Opsporing van de Omgevingsdienst Zuid-Holland Zuid, Postbus 550, 3300 AN te Dordrecht, telefoonnummer 078-7708585, e-mailadres meldingwnb@ozhz.nl onder vermelding van 'flora en fauna'. Meldingen mogen schriftelijk of digitaal worden gedaan.

- 2 De ontheffinghouder is ervoor verantwoordelijk dat zijn personeel of derden welke betrokken zijn bij de uitvoering van het project, op de hoogte zijn van de voorschriften in deze ontheffing en de maatregelen in het rapport 'Activiteitenplan huismus, gierzwaluw, spreeuw, gewone dwergvleermuis, ruige dwergvleermuis en laatvlieger' van 22 juni 2022 en de 'Notitie Reactie Verzoek Aanvullingen Ontheffing Wet Natuurbescherming' van 27 september 2022. Hiervoor dient een ecologisch werkprotocol te worden opgesteld en op de locatie aanwezig te zijn. In het ecologisch werkprotocol dient in ieder geval het volgende te worden opgenomen:
  - a. de voorwaarden zoals opgenomen in deze ontheffing;
  - b. aanduiding van de locatie van het plangebied;
  - c. de uit te voeren werkzaamheden;
  - d. de periode waarin de werkzaamheden uitgevoerd worden;
  - e. de mitigerende en compenserende maatregelen;
  - f. de momenten waarop ecologische begeleiding ingeschakeld wordt.
  - g. het logboek van de ecologische begeleiding dat door de deskundige wordt bijgehouden.
- 3 Tijdens de uitvoering van de werkzaamheden dient een afschrift van deze ontheffing, het ecologisch werkprotocol inclusief het logboek van de ecologische begeleiding (i.c. controle, vrijgave werkzaamheden) op de locatie van de werkzaamheden aanwezig te zijn en op verzoek te worden getoond aan de daartoe bevoegde toezichthouders of opsporingsambtenaren. De genoemde documenten mogen, mits leesbaar, digitaal worden getoond.
- 4 De werkzaamheden dienen ecologisch begeleid te worden door een deskundige¹ op het gebied van de huismus, de gierzwaluw, de spreeuw, de gewone dwergvleermuis, de ruige dwergvleermuis en de laatvlieger.

---

¹ Onder een deskundige wordt verstaan:

- Hij/zij heeft een afgeronde hbo- of universitaire opleiding, met als zwaartepunt (Nederlandse) ecologie.
- Hij/zij heeft een afgeronde mbo-opleiding, met als zwaartepunt de flora en fauna, soortenherkenning en zorgvuldig handelen ten opzichte van die soorten.
- Hij/zij is werkzaam voor een ecologisch adviesbureau, zoals een bureau dat is aangesloten bij het Netwerk Groene Bureaus;
- Hij/zij is als ecooloog of adviseur/specialist ecologie werkzaam voor een (semi)overheidsinstantie zoals het Ministerie van Economische Zaken, het Ministerie van Defensie, Rijkswaterstaat, het Rijksvastgoedbedrijf, provincies, waterschappen, hoogheemraadschappen, gemeenten, omgevingsdiensten en drinkwaterbedrijven.
- Hij/zij zet zich aantoonbaar actief in op het gebied van de soortenbescherming en is werkzaam of aangesloten bij de volgende Nederlandse organisaties: Zoogdierverseniging, RAVON, Stichting Das en Boom, Vogelbescherming Nederland, Vlinderstichting, Natuurhistorisch Genootschap, KNNV, NJN, IVN, EIS Nederland, FLORON, SOVON, STONE, Staatsbosbeheer, Natuurmonumenten, De Landschappen en Stichting Beheer Natuur en Landelijk gebied.
- Hij/zij zet zich aantoonbaar actief in op het gebied van de monitoring en/of bescherming van desbetreffende beschermde soorten.

- 5 De ontheffinghouder dient, met inachtneming van de voorschriften in deze ontheffing, de maatregelen uit te voeren zoals beschreven in het rapport 'Activiteitenplan huismus, gierzwaluw, spreeuw, gewone dwergvleermuis, ruige dwergvleermuis en laatvlieger – In het kader van de wet natuurbescherming' van 22 juni 2022 en de 'Notitie Reactie Verzoek Aanvullingen Ontheffing Wet Natuurbescherming' van 27 september 2022.
- 6 Indien een of meerdere in voorschrift 5 bedoelde maatregelen onverhoopt niet uitvoerbaar zijn, dienen hiervoor minimaal gelijkwaardige maatregelen voor wat betreft de functionaliteit en effectiviteit te worden getroffen.
- 7 Tijdig, uiterlijk één maand, voordat de in voorschrift 6 bedoelde maatregelen worden uitgevoerd, dienen deze ter goedkeuring aan de Omgevingsdienst Zuid-Holland Zuid te worden voorgelegd.
- 8 De details over de plaatsing, de types en het onderhoud van de voorzieningen dienen te worden gemeld via het registratieformulier verblijfsvoorzieningen op <https://eloket.odh.nl/verblijfsvoorzieningen>. Deze meldingen dienen te worden gedaan:
  - a. voor tijdelijke voorzieningen: uiterlijk één week voor het plaatsen van de tijdelijke voorzieningen;
  - b. voor permanente voorzieningen: uiterlijk één week voor het plaatsen van de permanente voorzieningen.

Specifieke voorschriften

- 9 Het gebruik van purschuim, glaswol, netten of doek als methode voor het ongeschikt maken van de openingen, bebouwing of verblijf- en nestplaatsen is niet toegestaan. Het gebruik van rondschuim of compriband is toegestaan mits geen gebruik wordt gemaakt van plakranden.
- 10 De tijdelijke en permanente nest- en vleermuiskasten voor vogels en vleermuizen moeten functioneel zijn voor de periode waarvoor deze worden ingezet. Dit houdt in dat de kasten minimaal één keer per jaar gecontroleerd dienen te worden op de functionaliteit en dat – indien nodig – de functionaliteit van de kast op zo kort mogelijk termijn weer hersteld wordt. Het controleren op functionaliteit dient uitgevoerd te worden buiten de kwetsbare periode van de soorten. Bovendien moeten de tijdelijke voorzieningen zich te allen tijde buiten de invloedssfeer van de werkzaamheden bevinden.
- 11 De tijdelijke alternatieve voorzieningen mogen pas verwijderd worden wanneer de gewenningsperiode voor elke nest- of verblijfplaats in acht is genomen en de permanente voorzieningen functioneel zijn. De verwijdering dient begeleid te worden door een deskundige op het gebied van de soorten (vs. 4). Indien blijkt dat de tijdelijke voorziening in gebruik is genomen, mag deze uitsluitend verwijderd worden buiten de kwetsbare periode van de soort en nadat door de deskundige is vastgesteld dat de voorziening uit eigen beweging is verlaten.
- 12 Voordat de permanente maatregelen worden uitgevoerd, dient uiterlijk drie maanden voorafgaand aan de plaatsing een plan van aanpak voor de permanente maatregelen ter goedkeuring aan de Omgevingsdienst Zuid-Holland Zuid te worden voorgelegd. In dit plan van aanpak dient in ieder geval met de volgende punten rekening te worden gehouden:
  - a. de locaties (incl. huisnummers) van de permanente voorzieningen dienen gelijk of beter te zijn dan de oorspronkelijke situatie wat betreft hoogte en aanvliegeroute;
  - b. de locaties van de permanente voorzieningen dienen vrij te zijn van kunstlicht en verstoring;
  - c. de locaties mogen niet bereikbaar zijn voor predatoren;
  - d. er dienen verschillende microklimaten te worden aangeboden;
  - e. de permanente voorzieningen dienen een vergelijkbare spreiding te hebben als de oorspronkelijke nest- en verblijfplaatsen.

Vogels

- 13 Indien de nesten van de gierzwaluw ongeschikt worden gemaakt, dient dit verricht te worden buiten het broedseizoen van de gierzwaluw, welke loopt van 15 april tot en met 31 augustus.
- 14 Het ongeschikt maken van de huismusnesten dient verricht te worden buiten het broedseizoen van de huismus, die loopt van 1 maart tot en met 31 augustus, en buiten koude perioden (gedefinieerd als perioden met minimaal drie tot vijf dagen aanhoudende (nacht)vorst). Indien sprake is van late broedsels dient ook de maand september te worden ontzien. Zulks ter beoordeling van de ecologisch deskundige. Voordat weringsborstels of rondschuim wordt geplaatst, dienen de nestplaatsen te worden gecontroleerd op gebruik middels het lichten van de dakpannen of vergelijkbaar.
- 15 De definitieve keuze van de tijdelijke nestkasten voor de huismus en de gierzwaluw dient ter goedkeuring te worden voorgelegd bij de Omgevingsdienst Zuid-Holland Zuid.

Vleermuizen

- 16 Het ongeschikt maken van de huidige verblijfplaatsen dient te worden uitgevoerd in de actieve periode van de gewone dwergvleermuis, de ruige dwergvleermuis en de laatvlieger die loopt van 15 april tot en met 15 oktober, en onder begeleiding van een ecologisch deskundige (vs. 4). Om vleermuizen redelijkerwijs de mogelijkheid te geven om de verblijfplaats te verlaten voordat met de werkzaamheden wordt gestart, dienen voorzieningen zoals exclusion flaps gedurende minimaal vijf aaneengesloten dagen te worden ingezet. De weersomstandigheden dienen op deze dagen gunstig te zijn (minimaal acht graden en een windkracht van minder dan 5 Bft) en deze dienen door de ecologisch deskundige te worden opgenomen in het logboek (vs. 2). Na het ongeschikt maken, en voorafgaand aan de werkzaamheden, dient een controlebezoek te worden uitgevoerd met behulp van een batdetector om de aanwezigheid van vleermuizen in de bebouwing uit te sluiten, alvorens het plangebied wordt vrijgegeven.
- 17 De (minimaal) achtentwintig tijdelijke vleermuis kasten voor complex 6 en 7 dienen verspreid te worden geplaatst, maximaal per twee geclusterd, met minimaal drie verschillende oriëntaties.

AANWIJZINGEN VOOR GEBRUIK

- Voor alle soorten - beschermd én onbeschermd - geldt de zorgplicht ex artikel 1.11 van de Wet natuurbescherming. Op grond hiervan dient zoveel als redelijkerwijs mogelijk is schade aan deze soorten te worden voorkomen.
- Gedurende de werkzaamheden dient rekening te worden gehouden met het broedseizoen van vogels. Verstoring van broedgevallen van vogels dient te worden voorkomen. Voor het broedseizoen wordt geen standaardperiode gehanteerd in het kader van de Wet natuurbescherming. Van belang is of een broedgeval aanwezig is, ongeacht de periode.
- Als de ontheffinghouder de onderhoudsverplichting wenst over te dragen aan een derde dan moet de ontheffinghouder zorgdragen voor het contractueel vastleggen daarvan.

OVERWEGINGEN

Aanleiding

Op 21 oktober 2022 hebben wij een aanvraag om ontheffing geregistreerd als bedoeld in artikel 3.3, eerste lid, en artikel 3.8, eerste lid, van de Wet natuurbescherming (hierna: Wnb). De aanvraag heeft betrekking op het uitvoeren van renovatiewerkzaamheden aan de Fazanthof 1 tot en met 7, Plevierstraat 1 tot en met 7, Leeuwerikhof 1 tot en met 6, Karekietstraat 1 tot en met 63 (oneven) en Gruttostraat 1 tot en met 9 te Stolwijk en is aangevraagd namens Groen Wonen Vlist. De aanvraag betreft het opzettelijk beschadigen, vernielen of wegnemen van nesten of rustplaatsen van de huismus, de gierzwaluw en de spreeuw, het opzettelijk verstoren van de gewone dwergvleermuis, de ruige dwergvleermuis en de laatvlieger alsmede het beschadigen of vernielen van voortplantingsplaatsen of rustplaatsen van de gewone dwergvleermuis, de ruige dwergvleermuis en de laatvlieger. Ontheffing wordt gevraagd voor het overtreden van de verbodsbepalingen zoals genoemd in:

- Artikel 3.1, tweede lid, van de Wnb voor wat betreft het opzettelijk beschadigen, vernielen of wegnemen van nesten of rustplaatsen van de huismus (*Passer domesticus*), de gierzwaluw (*Apus apus*) en de spreeuw (*Sturnus vulgaris*);
- artikel 3.5, tweede lid, van de Wnb voor wat betreft het opzettelijk verstoren van de gewone dwergvleermuis (*Pipistrellus pipistrellus*), de ruige dwergvleermuis (*Pipistrellus nathusii*) en de laatvlieger (*Eptesicus serotinus*);
- artikel 3.5, vierde lid, van de Wnb voor wat betreft het beschadigen of vernielen van voortplantingsplaatsen of rustplaatsen van de gewone dwergvleermuis (*Pipistrellus pipistrellus*) de ruige dwergvleermuis (*Pipistrellus nathusii*) en de laatvlieger (*Eptesicus serotinus*).

De ontheffing wordt aangevraagd voor de periode 1 september 2023 tot en met 1 september 2026.

Bij de aanvraag behoren de volgende stukken:

- Activiteitenplan huismus, gierzwaluw, spreeuw, gewone dwergvleermuis, ruige dwergvleermuis en laatvlieger – In het kader van de wet natuurbescherming, Ecoresult B.V., rapportkenmerk: ER20220517v01, 22 juni 2022;
- Nader onderzoek vleermuizen, huismus en gierzwaluw – In het kader van de Wet natuurbescherming, Ecoresult B.V., rapportkenmerk: ER20211118v01, 26 november 2021;
- Quicksan flora en fauna – In het kader van de Wet natuurbescherming en Omgevingsverordening, Ecoresult B.V., rapportkenmerk: ER20200421v01, 24 april 2020;
- Notitie Reactie Verzoek Aanvullingen Ontheffing Wet Natuurbescherming, Ecoresult B.V., kenmerk: NER20220902v01, 27 september 2022;
- Resultaten enquête bewonerservaring Karekietstraat, Groen Wonen Vlist, augustus 2022;
- Complex 7 Karekietstraat in Stolwijk - Constructieve quickscan, Nebest B.V., rapportnummer: P52509 r01v01, 9 september 2022.

Procedure

Titel 4.1 van de Algemene wet bestuursrecht en artikel 5.1 van de Wnb zijn toegepast op deze beschikking.

Verlenging

Met toepassing van artikel 5.1, tweede lid, Wnb hebben wij op 25 oktober 2022 de termijn voor de afhandeling van de aanvraag met zeven weken verlengd.

Bevoegd gezag

De handeling wordt verricht binnen de provincie Zuid-Holland. Gelet op de bepalingen in artikel 1.3 van de Wnb zijn wij bevoegd gezag voor de beoordeling van de aanvraag.

Toetsingskader en grondslag beschikking

De aanvraag is getoetst aan de artikelen 3.1, 3.3, 3.5 en 3.8 van de Wnb en de Beleidsregel uitvoering Wet natuurbescherming Zuid-Holland.

De huismus en de gierzwaluw zijn van nature in Nederland in het wild levende vogels en beschermd op grond van artikel 1 van de Vogelrichtlijn. De spreeuw is een van nature in Nederland in het wild levende vogel en beschermd op grond van artikel 1 van de Vogelrichtlijn indien ecologisch zwaarwegende redenen hierom vragen.

Op grond van artikel 3.1, tweede lid, van de Wnb is het verboden opzettelijk nesten, rustplaatsen en eieren van de huismus, de gierzwaluw en de spreeuw te beschadigen, te vernielen of weg te nemen.

De gewone dwergvleermuis, de ruige dwergvleermuis en de laatvlieger zijn van nature in Nederland in het wild levende dieren van soorten genoemd in bijlage IV, onderdeel a, bij de Habitatrichtlijn. De ruige dwergvleermuis en de laatvlieger zijn tevens opgenomen in bijlage II bij het Verdrag van Bern.

Op grond van artikel 3.5, tweede en vierde lid, van de Wnb is het verboden:

- de gewone dwergvleermuis, de ruige dwergvleermuis en de laatvlieger opzettelijk te verstoren;
- voortplantingsplaatsen of rustplaatsen van de gewone dwergvleermuis, de ruige dwergvleermuis en de laatvlieger te beschadigen of te vernielen.

Op grond van artikel 3.3, vierde lid, en artikel 3.8, vijfde lid, van de Wnb wordt een ontheffing slechts verleend indien:

- er geen andere bevredigende oplossing bestaat;
- de ontheffing nodig is omdat één van de belangen genoemd in artikel 3.3, vierde lid, aanhef en onder b, en artikel 3.8, vijfde lid, aanhef onder b, van de Wnb aan de orde is; en
- de maatregelen niet leiden tot verslechtering van de staat van instandhouding respectievelijk er geen afbreuk wordt gedaan aan het streven de populaties van de betrokken soort in hun natuurlijke verspreidingsgebied in een gunstige staat van instandhouding te laten voortbestaan.

Beoordeling

Aanvraag

Initiatiefnemer is voornemens om de woningen aan de Fazanthof 1 tot en met 7, Plevierstraat 1 tot en met 7, Leeuwerikhof 1 tot en met 6, de Gruttostraat 1 tot en met 9 (complex 6) en de Karekietstraat 1 tot en met 63 (oneven) (complex 7) te Stolwijk te renoveren.

De aanvraag heeft betrekking op de volgende werkzaamheden:

- het aanbrengen van isolatieglas waarbij mogelijk de kozijnen worden vervangen;
- het isoleren van de spouwmuur;
- het isoleren van het dak;
- het plaatsen van zonnepanelen (optioneel);
- het uitvoeren van metselwerk, het voegwerk vervangen en vochtwerend behandelen;
- het vervangen van de dakpannen.

De renovatiewerkzaamheden starten in het najaar van 2023 aan complex 7 en in 2024 voor complex 6.

Overtreding verbodsbepaling(en)

Om te bepalen of er sprake is van overtreding van de Wnb heeft in 2020 en 2021 nader onderzoek plaatsgevonden naar de aanwezigheid van de huismus, de gierzwaluw en vleermuizen binnen het plangebied. Gedurende het onderzoek naar huismus en gierzwaluw, zijn tevens waarnemingen van de spreek meegenomen. Het onderzoek naar gierzwaluw en huismus en de spreek is uitgevoerd conform het Kennisdocument Gierzwaluw en het Kennisdocument Huismus (BIJ12, 2017). Het vleermuisonderzoek is niet volledig uitgevoerd conform het Vleermuisprotocol (2017 en 2021). Geen veldbezoeken hebben plaatsgevonden naar de aanwezigheid van massawinterverblijfplaatsen voor de gewone dwergvleermuis. Echter is voldoende omschreven dat de bebouwing niet voldoet voor deze functie vanwege ontbreken van een bufferende werking, grootte en een stabiel klimaat. Daarmee is voldoende aannemelijk gemaakt dat de functies van het plangebied voor de huismus, de gierzwaluw, de spreek, de gewone dwergvleermuis, de ruige dwergvleermuis en de laatvlieger in kaart zijn gebracht. Hiermee zijn wij van mening dat de onderzoeksinspanning voldoende is geweest.

Huisumus

De huismus is in het plangebied aangetroffen. Onder het dak aan de Karekietstraat 25/27 is één nestplaats van de huismus aanwezig. Daarnaast is essentieel functioneel leefgebied van de huismus aanwezig in de dichtbegroeide voor- en achtertuinen en onder andere in coniferen in de achtertuinen. Met de geplande werkzaamheden gaat deze nestplaats verloren en wordt de verbodsbepaling zoals bedoeld in artikel 3.1, tweede lid, van de Wnb overtreden.

Gierzwaluw

De gierzwaluw is in het plangebied aangetroffen. In de kopgevels van de woningen aan de Karekietstraat 21 en 47 zijn in totaal twee nestplaatsen aanwezig. Deze bevinden zich respectievelijk onder de nok en onder een kantpan. Met de geplande werkzaamheden gaan deze nestplaatsen verloren en wordt de verbodsbepaling zoals bedoeld in artikel 3.1, tweede lid, van de Wnb overtreden.

Spreek

De spreek is in het plangebied aangetroffen. In de woning aan de Gruttostraat 9 is een nestplaats aangetroffen. De nestplaats bevindt zich onder een dakpan, aan de achterzijde van de woning. Met de geplande werkzaamheden gaat deze nestplaats verloren en wordt de verbodsbepaling zoals bedoeld in artikel 3.1, tweede lid, van de Wnb overtreden.

Gewone dwergvleermuis

De gewone dwergvleermuis is in het plangebied aangetroffen. In het plangebied is één zomerverblijfplaats aangetroffen, in de nok van de kopgevel aan de Karekietstraat 47. Daarnaast zijn twee paarverblijfplaatsen aangetroffen. Deze bevinden zich in de kopgevel onder een kantpan aan de Karekietstraat 29 en Fazanthof 7. Van zomer- en paarverblijfplaatsen van de gewone dwergvleermuis mag er redelijkerwijs vanuit worden gegaan dat deze ook in gebruik zijn gedurende milde winters door één of enkele individuen als winterverblijfplaats. Met de geplande werkzaamheden gaan deze verblijfplaatsen verloren en worden individuen opzettelijk verstoord. Hiermee worden de verbodsbepalingen zoals bedoeld in artikel 3.5, tweede en vierde lid, van de Wnb overtreden.

Ruige dwergvleermuis

De ruige dwergvleermuis is in het plangebied aangetroffen. In de nok van de kopgevel aan de Karekietstraat 47 en 55 zijn twee paarverblijfplaatsen aanwezig. Daarnaast zijn twee paarverblijfplaatsen aangetroffen onder een kantpan aan de Gruttostraat 9 en Fazanthof 1. De vijfde paarverblijfplaats bevindt zich in de kopgevel van de Leeuwerikhof 6. Van paarverblijfplaatsen van de ruige dwergvleermuis mag er redelijkerwijs vanuit worden gegaan dat deze ook in gebruik zijn gedurende milde winters door één of enkele individuen als winterverblijfplaats. Met de geplande werkzaamheden gaan deze verblijfplaatsen verloren en worden individuen opzettelijk verstoord. Hiermee worden de verbodsbepalingen zoals bedoeld in artikel 3.5, tweede en vierde lid, van de Wnb overtreden.

Laatvlieger

De laatvlieger is in het plangebied aangetroffen. In de nok van de kopgevel aan de Karekietstraat 29 is één zomerverblijfplaats aanwezig van één individu. Van zomerverblijfplaatsen van de laatvlieger mag er redelijkerwijs vanuit worden gegaan dat deze ook in gebruik zijn gedurende milde winters door één of enkele individuen als winterverblijfplaats. Met de geplande werkzaamheden gaat deze verblijfplaats verloren en worden individuen opzettelijk verstoord. Hiermee worden de verbodsbepalingen zoals bedoeld in artikel 3.5, tweede en vierde lid, van de Wnb overtreden.

Voorgestelde maatregelen

Om negatieve effecten van de werkzaamheden op de huismus, de gierzwaluw, de spreeuw, de gewone dwergvleermuis, de ruige dwergvleermuis en de laatvlieger tot een minimum te beperken, worden maatregelen voorgesteld zoals beschreven in het 'Activiteitenplan huismus, gierzwaluw, spreeuw, gewone dwergvleermuis, ruige dwergvleermuis en laatvlieger – In het kader van de wet natuurbescherming' van 22 juni 2022 en de 'Notitie Reactie Verzoek Aanvullingen Ontheffing Wet Natuurbescherming' van 27 september 2022. Deze maatregelen zien onder andere op het ongeschikt maken van de bebouwing in de actieve periode van de vleermuizen en het ontzien van de broedperiode van vogels en het treffen van compenserende en mitigerende maatregelen. De werkzaamheden worden uitgevoerd onder begeleiding van een ecooloog met kennis van de huismus, de gierzwaluw, de spreeuw, de gewone dwergvleermuis, de ruige dwergvleermuis en de laatvlieger.

Staat van instandhouding

Huisumus

Als gevolg van de renovatiewerkzaamheden gaat één nest van de huismus verloren. Uiterlijk 1 februari 2023 worden twee tijdelijke nestkasten van het type Anton van Bats & Birds (of vergelijkbaar) opgehangen aan de gevels in de directe omgeving van het plangebied. De definitieve keuze van de tijdelijke nestkasten dient ter goedkeuring te worden voorgelegd bij de Omgevingsdienst Zuid-Holland Zuid. Dit hebben wij opgenomen in voorschrift 14. De nestkasten worden geplaatst conform de richtlijnen van het meest recente Kennisdocument Huismus (BIJ12). In de permanente situatie komt de ruimte onder de dakpannen weer beschikbaar doordat geen vogelschroot wordt geplaatst. Doordat dezelfde dakpannen en panlatten worden toegepast blijft de beschikbare ruimte hetzelfde als vóór de werkzaamheden. De definitieve keuze staat niet vast. Derhalve hebben wij in voorschrift 12 geborgd dat de definitieve keuze dient te worden voorgelegd in een plan van aanpak bij de Omgevingsdienst Zuid-Holland Zuid. Hiermee worden er gedurende en na de werkzaamheden voldoende uitwijkmogelijkheden aangeboden ter compensatie voor hetgeen dat verloren gaat.

Buiten de broedperiode worden de nesten en overige openingen ongeschikt gemaakt om te voorkomen dat er huismussen aanwezig zijn in de bebouwing ten tijde van de uitvoering van de werkzaamheden. Dit wordt uitgevoerd door het plaatsen van weringborstels of rondschuim. In voorschrift 9 hebben wij opgenomen dat het gebruik van rondschuim met plakranden of doek hiervoor niet is toegestaan zodat individuen hier niet in verstrikt kunnen raken. Daarnaast dienen de nestplaatsen vóórdat deze worden afgesloten te worden gecontroleerd op aanwezigheid van de huismus middels het lichten van dakpannen of vergelijkbaar zodat geen individuen opgesloten raken. Daarmee wordt voorkomen dat individuen worden verwond of gedood. De genoemde maatregelen worden getroffen conform de richtlijnen het meest recente Kennisdocument Huismus (BIJ12).

De huismus komt verspreid voor in de directe omgeving van het plangebied en op grotere schaal binnen Stolwijk. Door de voorgenomen maatregelen en de beperkte omvang van het effect is het aannemelijk dat de huismus in de directe omgeving aanwezig blijft.

Gierzwaluw

Als gevolg van de renovatiewerkzaamheden gaan twee nesten van de gierzwaluw verloren. Voor aanvang van het broedseizoen van 2024 worden tien tijdelijke nestkasten van het type NK GZ 08, NK GZ 10 van Vivara Pro of de

Gierzwaluwkast Jort van Bats & Birds (of vergelijkbaar) gerealiseerd aan de gevels in de directe omgeving van het plangebied. De definitieve keuze van de tijdelijke nestkasten dient ter goedkeuring te worden voorgelegd bij de Omgevingsdienst Zuid-Holland Zuid. Dit hebben wij opgenomen in voorschrift 14. De nestkasten worden geclusterd geplaatst en conform de richtlijnen van het meest recente Kennisdocument Gierzwaluw (BIJ12). In de permanente situatie worden de daken geschikt gemaakt door de kantpannen op elke kopgevel drie cm uit te laten steken. Hiermee wordt een opening van minimaal 3 bij 5,5 cm gerealiseerd zodat de gierzwaluw toegang krijgt tot het dakvlak. Onder het dakvlak komt een ruimte van minimaal 350cm² beschikbaar, waarvan de hoogte minimaal 13 cm is. De definitieve keuze staat niet vast. Derhalve hebben wij in voorschrift 12 geborgd dat de definitieve keuze dient te worden voorgelegd in een plan van aanpak bij de Omgevingsdienst Zuid-Holland Zuid. Hiermee worden er gedurende en na de werkzaamheden voldoende uitwijkmogelijkheden aangeboden ter compensatie voor hetgeen dat verloren gaat.

Buiten de broedperiode, die loopt van 15 april tot en met 31 augustus worden de nesten en overige openingen ongeschikt gemaakt om te voorkomen dat er gierzwaluwen aanwezig zijn in de bebouwing ten tijde van de uitvoering van de werkzaamheden. Dit wordt uitgevoerd door het plaatsen van weringborstels, rondschuim, of het plaatsen van exclusion flaps. In voorschrift 9 hebben wij opgenomen dat het gebruik van rondschuim met plakranden en doeken hiervoor niet is toegestaan zodat individuen niet verstrikt kunnen raken. Daarmee wordt voorkomen dat individuen worden verwond of gedood. De genoemde maatregelen worden getroffen conform de richtlijnen uit het meest recente Kennisdocument Gierzwaluw (BIJ12).

De gierzwaluw komt verspreid voor in de directe omgeving van het plangebied en op grotere schaal binnen Stolwijk. Door de voorgenomen maatregelen en de beperkte omvang van het effect is het aannemelijk dat de gierzwaluw in de directe omgeving aanwezig blijft.

Spreeuw

Als gevolg van de renovatiewerkzaamheden gaat één nest van de spreeuw verloren. Uiterlijk 1 augustus 2023 worden twee tijdelijke nestkasten van het type NP SP 02 van VivaraPro opgehangen aan de gevels in de directe omgeving van het plangebied. De nestkasten worden geplaatst conform de richtlijnen van het meest recente Kennisdocument Huismus (BIJ12). In de permanente situatie wordt aan de meest linkse en meest rechtse meter boven de dakgoten van elk woonblok een spleet gecreëerd van 6 cm onder de dakpannen waardoor toegang komt tot ruimte onder het dak. De ruimte betreft minimaal 35 mm tot maximaal 45 mm. De definitieve keuze staat niet vast. Derhalve hebben wij in voorschrift 12 geborgd dat de definitieve keuze dient te worden voorgelegd in een plan van aanpak bij de Omgevingsdienst Zuid-Holland Zuid. Hiermee worden er gedurende en na de werkzaamheden voldoende uitwijkmogelijkheden aangeboden ter compensatie voor hetgeen dat verloren gaat.

Buiten de broedperiode worden de nesten ongeschikt gemaakt om te voorkomen dat er spreeuwen aanwezig zijn in de bebouwing ten tijde van de uitvoering van de werkzaamheden. Dit wordt uitgevoerd door het plaatsen van weringborstels of rondschuim. In voorschrift 9 hebben wij opgenomen dat het gebruik van rondschuim met plakranden of doek hiervoor niet is toegestaan zodat individuen hier niet in verstrikt kunnen raken. Daarnaast dienen de nestplaatsen vóórdat deze worden afgesloten te worden gecontroleerd op aanwezigheid van de spreeuw middels het lichten van dakpannen of vergelijkbaar zodat geen individuen opgesloten raken. Daarmee wordt voorkomen dat individuen worden verwond of gedood. De genoemde maatregelen worden getroffen conform de richtlijnen uit het meest recente Kennisdocument Huismus (BIJ12).

De spreeuw is een categorie vijf-soort welke jaarrond beschermd is indien sprake is van ecologisch zwaarwegende factoren welke dit vereisen. In het huidige geval is sprake van dergelijke factoren gezien de matig ongunstige staat van instandhouding en het verdwijnen van nestplaats, zonder dat hier geschikte alternatieven voor voorhanden zijn. De paar aanwezige nestplaatsen in de omgeving gaan in de toekomst tevens verloren. Door de voorgenomen

maatregelen, waarbij veel alternatieve nestplaatsen gecreëerd worden en de beperkte omvang van het effect is het aannemelijk dat de spreekw in de directe omgeving aanwezig blijft.

Gewone dwergvleermuis en ruige dwergvleermuis

Als gevolg van de renovatiewerkzaamheden gaan één zomerverblijfplaats en twee paarverblijfplaatsen van de gewone dwergvleermuis, en vijf paarverblijfplaatsen van de ruige dwergvleermuis, allen met milde winterfunctie, verloren. Voor de verblijfplaatsen in complex 7 worden uiterlijk 1 februari 2023, twaalf vleermuiskasten van het type ANS-1 Batbox of Mark (of vergelijkbaar) geplaatst in de directe omgeving van het plangebied. Voor de verblijfplaatsen in complex 6 worden uiterlijk 1 augustus 2023 zestien tijdelijke vleermuiskasten van hetzelfde type gerealiseerd. De voorzieningen worden gerealiseerd conform de meest recent geldende Kennisdocumenten Gewone dwergvleermuis en Ruige dwergvleermuis (BIJ12). In voorschrift 16 is geborgd dat de voorzieningen verspreid worden geplaatst, maximaal per twee geclusterd, met minimaal drie verschillende oriëntaties. Hiermee wordt voldoende variatie in microklimaat aangeboden.

In de permanente situatie worden de daken geschikt gemaakt door de kantpannen/eindvorsten 3 cm uit te laten steken zodat er een minimale opening van 3 bij 5,5 cm ontstaat. Hiermee ontstaan er minimaal veertig permanente verblijfplaatsen. De verblijfplaatsen worden in grootte gelijk aan de oorspronkelijke situatie. De definitieve keuze voor de permanente mitigatie staat niet vast. Derhalve hebben wij in voorschrift 12 geborgd dat de definitieve keuze dient te worden voorgelegd in een plan van aanpak bij de Omgevingsdienst Zuid-Holland Zuid. Hiermee worden er gedurende en na de werkzaamheden voldoende uitwijkmogelijkheden aangeboden voor de gewone dwergvleermuis en de ruige dwergvleermuis.

In de actieve periode, die loopt van 15 april tot 15 oktober, worden de verblijfplaatsen en alle openingen in de bebouwing ongeschikt gemaakt om te voorkomen dat er vleermuizen aanwezig zijn in de bebouwing ten tijde van de uitvoering van de werkzaamheden. Dit wordt uitgevoerd door het plaatsen van exclusion flaps in combinatie met weringsborstels of rondschuim. In de voorschriften hebben wij geborgd dat het rondschuim geen plakranden mag bevatten. Daarnaast is het gebruik van purschuim, glaswol of netten niet toegestaan. De huidige werkwijze dient minimaal vijf aaneengesloten dagen te worden ingezet onder de juiste weersomstandigheden (minimaal 8 graden en een windkracht van minder dan 5 Bft), met ecologische nacontrole. Daarmee wordt voorkomen dat er dieren kunnen worden verwond of gedood. De genoemde maatregelen worden getroffen conform de richtlijnen uit het meest recent geldende Kennisdocument Gewone dwergvleermuis en Ruige dwergvleermuis (BIJ12).

De gewone dwergvleermuis en de ruige dwergvleermuis zijn de twee meest voorkomende vleermuissoorten in Nederland en komen verspreid voor in de directe omgeving van het plangebied en op grotere schaal binnen Stolkwijk. Door de voorgenomen maatregelen en de beperkte omvang van het effect is het aannemelijk dat de gewone dwergvleermuis en de ruige dwergvleermuis in de directe omgeving aanwezig blijven.

Laatvlieger

Als gevolg van de renovatiewerkzaamheden gaat één zomerverblijfplaats met milde winterfunctie van de laatvlieger verloren. Uiterlijk 1 februari 2023 worden vier vleermuiskraamkasten van Bats & Birds gerealiseerd, gemaakt van spuitkurk. De vleermuiskast bevat vier compartimenten welke met elkaar zijn verbonden en een minimale grootte hebben van 30mm. De voorzieningen worden in de directe omgeving geplaatst. Hoewel de voorzieningen slechts voor een zeer korte periode worden ingezet, alvorens de permanente situatie beschikbaar komt, achten wij deze voorzieningen in dit specifieke geval afdoende. In de permanente situatie worden vier maatwerkinbouwkasten met een grootte van 100 cm bij 150 cm, met minimaal één compartiment van 30mm diep en een invliegopening van 25-30mm, ingebouwd in de kopgevels. De voorzieningen worden gerealiseerd conform het meest recent geldende kennisdocument gewone dwergvleermuis (BIJ12). Daarnaast worden de daken geschikt door de kantpannen/eindvorsten 3 cm uit te laten steken zodat er een minimale opening van 3 bij 5,5 cm ontstaat. De definitieve keuze voor de permanente mitigatie staat niet vast. Derhalve hebben wij in voorschrift 12 geborgd

dat de definitieve keuze dient te worden voorgelegd in een plan van aanpak bij de Omgevingsdienst Zuid-Holland Zuid. Hiermee worden er gedurende en na de werkzaamheden voldoende uitwijkmogelijkheden aangeboden voor de laatvlieger.

In de actieve periode, die loopt van 15 april tot 15 oktober worden de verblijfplaatsen en alle openingen in de bebouwing ongeschikt gemaakt om te voorkomen dat er vleermuizen aanwezig zijn in de bebouwing ten tijde van de uitvoering van de werkzaamheden. Dit wordt uitgevoerd door het plaatsen van exclusion flaps in combinatie met weringsborstels of rondschuim. In de voorschriften hebben wij geborgd dat het rondschuim geen plakranden mag bevatten. Daarnaast is het gebruik van purschuim, glaswol of netten niet toegestaan. De huidige werkwijze dient minimaal vijf aaneengesloten dagen gedurende gunstige weersomstandigheden (minimaal 12 graden en een windkracht van 5 Bft) te worden ingezet met ecologische nacontrole. Daarmee wordt voorkomen dat er dieren kunnen worden verwond of gedood. De genoemde maatregelen worden getroffen conform de richtlijnen voor het realiseren van compenserende maatregelen, uit het meest recent geldende Kennisdocument Gewone dwergvleermuis (BIJ12).

De laatvlieger komt verspreid voor in de directe omgeving van het plangebied. Door de voorgenomen maatregelen en de beperkte omvang van het effect is het aannemelijk dat de laatvlieger in de directe omgeving aanwezig blijft.

Concluderend

Op grond van het vorenstaande zijn wij van mening dat de maatregelen, met inachtneming van de voorschriften, voldoende zijn om negatieve effecten te voorkomen dan wel tot een minimum te beperken en dat de renovatiewerkzaamheden niet leiden tot verslechtering van de instandhouding van de huismus, gierzwaluw, de spreeuw, de gewone dwergvleermuis, de ruige dwergvleermuis en de laatvlieger.

Ecologisch werkprotocol

De start van de werkzaamheden dient gemeld te worden bij de Omgevingsdienst Zuid-Holland Zuid. De werkzaamheden en de wijze waarop de maatregelen worden uitgevoerd dienen in een ecologisch werkprotocol te worden opgenomen. Dit protocol dient bij het melden van de start van de werkzaamheden meegestuurd te worden. Voorts dient het protocol op de locatie aanwezig te zijn. Hierdoor weten ook de uitvoerders op welke wijze de werkzaamheden zorgvuldig moeten worden uitgevoerd. Wij hebben dit in de voorschriften 1, 2 en 3 vastgelegd.

Belangenonderbouwing

De ontheffing is aangevraagd op grond van het belang van 'de volksgezondheid of de openbare veiligheid' en het belang van 'de volksgezondheid, de openbare veiligheid of andere dwingende redenen van groot openbaar belang, met inbegrip van redenen van sociale of economische aard en met inbegrip van voor het milieu wezenlijke gunstige effecten'.

De complexen binnen het plangebied zijn verouderd en voldoen derhalve niet meer aan de gestelde wettelijke eisen omtrent onder andere isolatie. Verouderde dakpannen kunnen op termijn zorgen voor lekkages in de woningen. Hoewel in de complexen 6, 7 nog geen direct gevaar is voor de gezondheid van de bewoners is het aannemelijk dat dit in de toekomst wel een reëel probleem kan gaan vormen en dit dient op voorhand voorkomen te worden. Verschillende factoren zorgen ervoor dat het binnenklimaat van de woningen slecht of onprettig is of op termijn kan worden. Problemen die hierdoor kunnen ontstaan zijn blootstelling aan extreme hitte, kou, vocht of schimmels. Dit kan er op hun beurt weer voor zorgen dat de gezondheid van bewoners wordt aangetast (hoge bloeddruk, verhoogde niveaus van het stresshormoon en daardoor een verhoogd risico op hart- en vaatziekten of psychische aandoeningen). Uit een enquête is gebleken dat de woningen aan de Karekietstraat erg tochtig en vochtig zijn, isolatie op de zolders slecht is en sprake is van zeer gehorige woningen en verouderde badkamers. Ongeveer de helft van de huurders geeft aan tocht en kou te ervaren en problemen te ondervinden bij het goed kunnen ventileren van hun woning. Daarnaast geeft meer dan de helft van de huurders (53%) aan last te hebben van

schimmelproblemen op de muren of op de plafonds van de badkamer en zolder.² Daarnaast blijken enkele gebreken aanwezig in de woningen.³ Uit de conclusie van de rapportage komt duidelijk naar voren dat met name het metselwerk niet duurzaam gewaarborgd is er tekortkomingen zijn die aandacht vereisen. Ook de goten en hemelwaterafvoeren vertonen verouderingsgebreken (verbrossing van de hemelwaterafvoeren en lekkages op de lasnaden).

In internationaal verband is afgesproken dat de uitstoot van CO₂ in 2020 met ruim 20% is teruggebracht (dit staat verwoord in het Kyoto Protocol). Ook Nederland doet aan deze doelstelling mee door in het gehele land energetische maatregelen te treffen. Ook Groen Wonen Vlist heeft CO₂-reductie in haar prestatieafspraken met de gemeente Krimpenerwaard opgenomen. Groen Wonen Vlist heeft als doelstelling om haar gehele woningvoorraad in 2050 geheel energieneutraal te hebben en doet dit volgens het principe van Trias energetica. De werkzaamheden binnen het plangebied (isolatie en mogelijk het plaatsen van zonnepanelen) dragen bij aan deze doelstelling door de energievraag te verminderen en de introductie van het gebruik van energie uit hernieuwbare bronnen⁴. Het huidige energielabel C zal na oplevering sterk verbeterd zijn. Hierdoor zullen er voor het milieu gunstige effecten optreden zoals energiebesparing en een lagere CO₂-uitstoot. Met de energetische maatregelen die in heel Nederland worden getroffen, wordt voor geheel Nederland tenminste 33% bespaard. Door het tegengaan van klimaatverandering worden ook de omstandigheden voor beschermde flora en fauna gegarandeerd.

Gelet op het voorgaande zijn wij van oordeel dat de belangen 'de volksgezondheid of de openbare veiligheid' en 'de volksgezondheid, de openbare veiligheid of andere dwingende redenen van groot openbaar belang, met inbegrip van redenen van sociale of economische aard en met inbegrip van voor het milieu wezenlijke gunstige effecten' voldoende zijn onderbouwd om de negatieve effecten op de huismus, de gierzwaluw, de spreeuw, de gewone dwergvleermuis, de ruige dwergvleermuis en de laatvlieger, welke als gevolg van de uitvoering van het project zullen optreden, te rechtvaardigen.

Geen andere bevredigende oplossing

Het project is locatiespecifiek vanwege het benodigde onderhoud aan de bestaande bebouwing. Middels renovatiewerkzaamheden dient de situatie in de bebouwing te worden verbeterd. Alternatieve werkwijzen zoals het isoleren van binnenuit leidt tot overlast voor de bewoners. Daarnaast leidt dit tot verlies van woonoppervlak en gaan de aangetroffen nest- en verblijfplaatsen met deze werkwijze tevens verloren, vanwege gewijzigde klimatologische omstandigheden. De woningen in het plangebied zijn dermate verouderd dat deze via renovatie kunnen worden verbeterd, waardoor slopen nog niet benodigd is. Daarnaast zal slopen leiden tot minimaal gelijke negatieve effecten op de aanwezige soorten. De werkzaamheden worden gefaseerd uitgevoerd. Daarnaast worden voldoende uitwijkmogelijkheden geboden voor de aanwezige soorten om negatieve effecten zoveel mogelijk te verminderen.

Gelet op de noodzaak en wijze van uitvoering zijn wij van mening dat er geen andere bevredigende oplossing voorhanden is. Door de gekozen wijze en periode van uitvoering, wordt schade aan de huismus, de gierzwaluw, de spreeuw, de gewone dwergvleermuis, de ruige dwergvleermuis en de laatvlieger, zoveel mogelijk voorkomen.

Samenhangende besluiten

Er kunnen nog andere bepalingen van kracht zijn, op grond waarvan vergunningen, toestemmingen, ontheffingen of meldingen benodigd zijn om de gevraagde activiteit te kunnen uitvoeren. Die mogelijkheid geldt bijvoorbeeld voor de Wet algemene bepalingen omgevingsrecht. Hiervoor is de gemeente Krimpenerwaard bevoegd gezag.

---

² Resultaten enquête bewonerservaring Karekietstraat – Augustus 2022, Groen Wonen Vlist.

³ Complex 7 Karekietstraat in Stolwijk - Constructieve quickscan, Nebest B.V.

⁴ RVO, 2013. Infoblad trias Energetica en energieneutraal bouwen. Kenmerk: RVO-072-1401/FD-DUZA
01046941-00090638

Conclusie

Op grond van het vorenstaande kan de gevraagde ontheffing op grond van artikel 3.3, eerste lid, en artikel 3.8, eerste lid, van de Wnb worden verleend.